

גליונות לעיון בפרשת השבוע

שנה חמישה ת

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ

י"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נשי מרחי באמריקה

כ"ה ל"ט - מ"ג (עבד עברי).

בוזר (תש"ו)

א. הכלל הגדול והנמקת כל דיני עבדים "כי עבדי הם" (מ"ב) וכן "כי לי בני ישראל עבדים" (נ"ה) - למה נאמר רק כאן ולא הוזכרו כלל בפרשת משפטים בדיני עבד עברי (ט"ז כ"א א-ו.)?

ב. רמב"ם הלכות עבדים פרק א' הלכה ב': ואין אדם רשאי למכור את עצמו עד שלא יסאר לו כלום ואפילו כסות לא תסאר לו, ואח"כ ימכור את עצמו. התוכל למצוא בפרקנו רמז להלכה זו?

- ג. ל"ט לא תעבוד בו עבודת עבד
1. רש"י - רמב"ם ד"ה עבודת עבד מה ביניהם ומהי חולשת הרמב"ם?
2. ספרא פ': לא תעבד בו עבודת עבד - אבל עובד אתה בנן חורין עבודת עבד. מה הרמז בפסוק להלכה זו?
התוכל להסביר מהו הנימוק ההציוני לדין זה?

ד. מ"א כשכיר כמנחב יהיה עמך.

ספרא מ"א: "...יהיה עמך". עמך במאכל, עמך במסחה, עמך במסות נקיה. טל תהא אוכל פת נקי והוא אוכל פת קיבר, אתה טוהה יין יטן והוא טוהה יין חדש. אתה יטן על גבי מוכין והוא יטן על גבי תבן. ובגמ' קדושין כ' ע"א ממשיך ואומר: מכאן אמרו: כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו. (ומענינים דברי התוספות שם: וקשה, מאי "אדון לעצמו"? דילי' להיות כאדונו. =בטוה לאדונו ולא למעלה הימנו.) ויט לומר כדאיתא בירושלמי: דפעמים אין לו אלא כר אחד, אם שוכב עליו (האדון) בעצמו - אינו מקיים "עמך". ואח אינו שוכב עליו וגם אינו מוסרו לעבדו, זו מדת סדום. נמצא טעל כרחק צריך למסור הכר לעבדו, - והיינו "אדון לעצמו".

1. מהו הרמז בלשון הכתוב לדבריהם?
2. כיצד מפרשים חז"ל את המלה "עמך".

3xx. התוכל להביא עוד דוגמאות לטעום זה של "עם" בתורה?

ה. מ"ג לא תרדה בו בפרך.
רש"י ד"ה לא תרדה.

- 1xx) סתי דוגמאות לרדיה בפרך מביא רש"י (ע"פ הספרא), מה ההבדל שבניהן ואיזה סוג של "רדיה בפרך" מדגימה כל אחת?
- 2) במה שונה חגום אונקלוס מפרש חז"ל המובא ברש"י ולמה מפרש רש"י "פרך" כאונקלוס ולא כמו שפרש בעצמו בטמות א' י"ג ד"ה בפרך?

הערות:

- 1) המנויים טל הספיקו מפאת השביתה לחדש את חתימתם, יכולים לעט ת זאת כעת ויקבלו גם את הגליונות שיצאו אחר חג הפסח. 10'23
- 2) יט לסלוח: תשובות (גם טאלות) לנחמה ליבוביץ, קדית טה, ירושלים, 94386. ~~וזמנות ותשלומים ליעקב אשכנזי, ירושלים, דה אומסקן 48.~~